

Культура 09

05-11-2024

Тиждень #30

Лекція 15:

Різьба (скульптура) вступ
(початок – закінчення)

Завдання (з книжки *Українська Культура І*):

Прочитати:

Лекція 16:

Різьба часів ренесансу, бароко, рококо і класицизм
ст. 209-212.

Виконати:

Докінчити всі завдання і залеглості та передати або переслати учителеві до наступної суботи.

РІЗЬБА ЧАСІВ РЕНЕСАНСУ, БАРОККО, РОКОКО І КЛАСИЦИЗМУ

РЕНЕСАНС

Ренесанс спонукав жвавий розвиток скульптури в Україні. Стало модно прикрашувати будівлі розкішною різьбленою орнаментикою. Об'єктами особливої уваги були рами вікон і дверей. Такою багатого декоративною скульптурою відзначаються відомі будівлі з доби ренесансу у Львові - Чорна кам'яниця, дім Корнякта, Каплиця Боїмів, Успенська церква тощо.

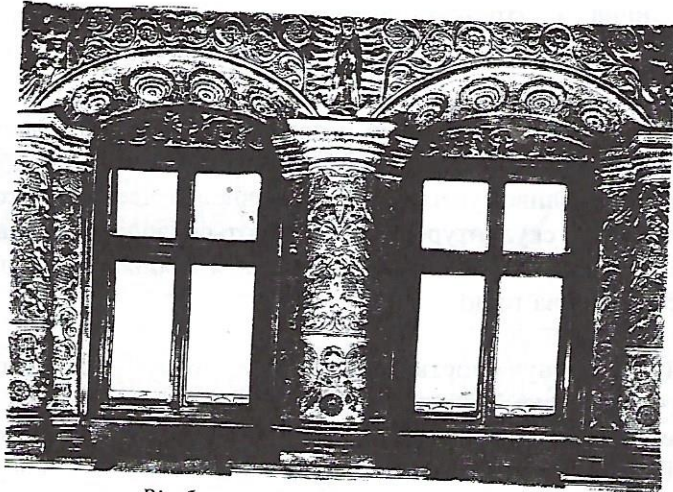
Значну популярність набуло у тому часі спорудження надмогильних пам'ятників - **надгробників** у формі різьблених постатей, часто в лицарській одежі, що спочивають на саркофагах. Подібні вони до італійських надгробників, що у свою чергу брали взір із давногрецьких і римських надмогильних пам'ятників. Однією з найкращих зразків того роду скульптури є надгробник князя Острозького у Києво-Печерській Лаврі.

БАРОККО

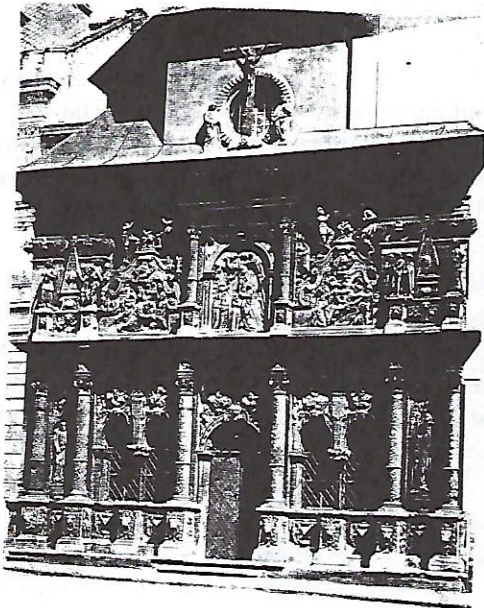
У добі барокко декоративна різьба досягла свого вершка розвитку. Стало прийнятим розкішно прикрашувати всякі об'єкти різьбою - церкви, доми, надгробники, церковні іконостаси. Засобами ліпленої скульптури покривалося стіни будівель знадвору і зсередини, а також стелі кімат.

Високого мистецького рівня досягає тоді різьба дерев'яних іконостасів. У добі барокко вони стають високі на кілька рядів (поверхів) і набувають складного характеру. Їх прикрашують пишним орнаментом, щедро позолочують і фарбують різними кольорами, щоб були "поліхромовані". Орнаменти на іконостасах мають український характер і взяті з української фльори: виноградні лози, соняшники, гвоздики, жоржини і т. д. У дусі доби барокко панує велика різноманітність в орнаменталі.

До найкращих іконостасів доби барокко належали іконостаси в соборах Києва. На жаль, майже всі ті іконостаси були знищені большевиками у 1920-их і 1930-их роках.

Різьблення у Чорній кам'яниці у Львові

Фасада каплиці Боїмів у Львові

Пінзель. Статуя св. Юра на Юрському соборі в Львові

РОКОКО

У 1700-их рр. поширюється звичай прикрашувати статуями церкви, ратуші, палати. Статуї доби рококо повні руху, пориву і темпераменту. Добрим зразком цього є постать св. Юрія на Юрському соборі у Львові.

КЛЯСИЦИЗМ

У добі класицизму зникає багата й бурхлива барокова декоративність і на її місце приходять ідеал гармонії і спокою. Різьбярі творять статуї за зразком скульптур давніх греків і римлян (статуї богів, мітологічних героїв і т.д.).

У цьому часі з'являється значна кількість талановитих українських різьбарів. Однак більшість з них змушена була працювати в Петербурзі, столиці російської імперії. Це був час повної ліквідації гетьманської держави й української культури та використання українських сил для розбудови російської імперії. До сьогодні в багатьох книжках не згадується про українське походження тих мистців.

Найславніший із цих різьбарів був Іван Мартос, який походив з козацького роду. Він став ректором Петербурзької Академії Мистецтв і здобув славу найвизначнішого скульптора в усій російській імперії.

Пояснення слів

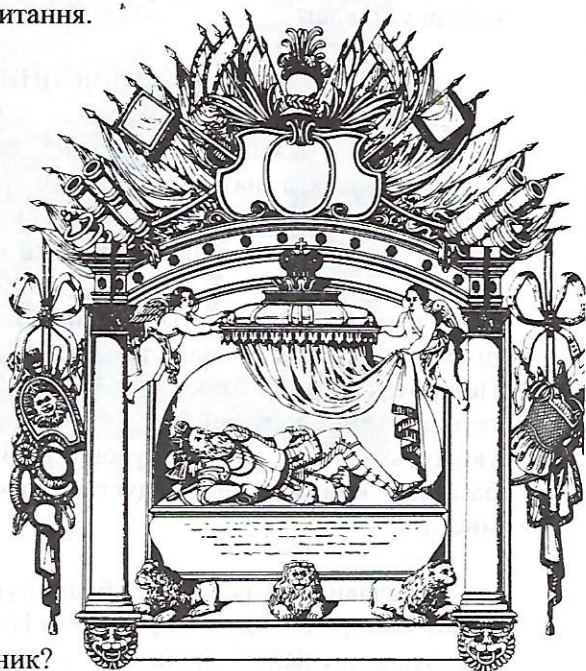
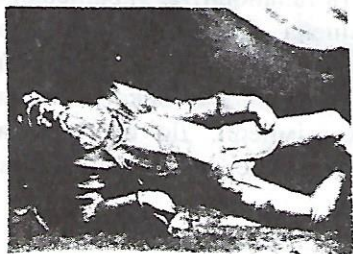
виноградна лоза - grapevine
ліплена скульптура - plastering
надгробник - tomb monument
позолочений - coated with gold

Вправа - заповнити таблицю

МИСТЕЦЬКИЙ СТИЛЬ	ВИЗНАЧНІ ТВОРИ РІЗЬБИ
РЕНЕСАНС	
БАРОККО	
РОКОКО	
КЛАСИЦИЗМ	

Вправа – аналіза

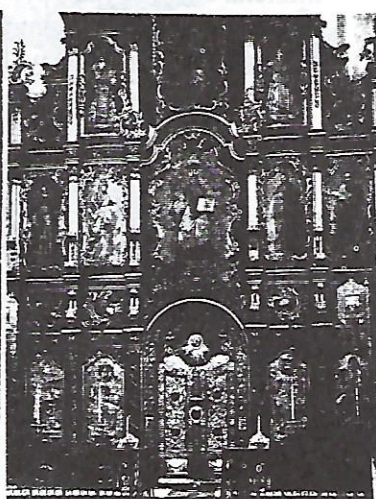
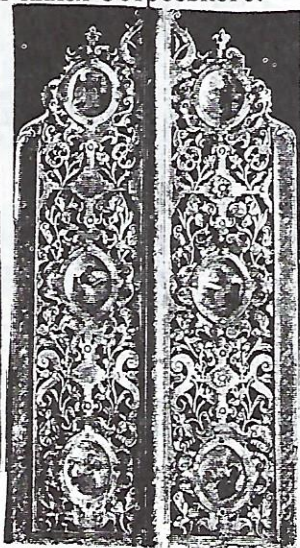
Внизу нарисований надгробний пам'ятник князя Константина Острозького, що знаходився в Києво-Печерській Лаврі. Простудіюйте що різьбу і дайте відповіді на питання.

1. Що це є надгробний пам'ятник?
2. Що знаєте про рід Острозьких?
3. У якій позі представлений князь Острозький? Поясніть, чому він представлений у такій позі?
4. Поясніть символіку фігур та орнаментів, що творять раму цього нагробника та одяг князя Острозького.

Царські врата

іконостас